

Заняття 3

Життя Ісуса. Іван Хреститель

Розділ для читання: Розділи 19 та 20 з «Провідника до Біблії».

Головні періоди: Життя Ісуса. Іван Хреститель

Біблійний матеріал уроку: Євангелії від Матвія, Марка, Луки та Івана.

Цілі уроку: Ознайомитись із:

- основними притчами Ісуса;
- тим, як Ісус зображав Царство Боже;
- твердженнями Ісуса стосовно Його божественності;
- вченням Ісуса про спасіння від гріха;
- етичною стороною вчення Ісуса.

Кожна Євангелія показує Ісуса зі своєї особливої точки зору, тобто в кожній з цих оповідей ми знаходимо різноманітні подробиці про Нього. Євангелія від Марка, найкоротша з усіх чотирьох, зосереджена переважно на тому, що робив Ісус, і в ній лише стисло повідомляється про те, що Він говорив. В Євангеліях від Матвія, Луки та Івана, навпаки, висвітлюється Його роль як Учителя. Але при цьому в жодній з них не робиться спроб охопити все, чому Він вчив.

Період	Основні події	Знакові фігури
Життя Ісуса	Народження Ісуса Хрещення Ісуса Покликання та навчання апостолів Проповіді Ісуса Дива, зроблені Ісусом Проповідь на горі Преображення Встановлення Господньої Вечері Зрада та суд над Ісусом Розп'яття Воскресіння Вознесіння	Ісус Йосип Марія Іван Хреститель Петро Яків Іван Пилат
Рання церква	Утворення церкви в день П'ятидесятниці Мученицька смерть Степана Пилип приводить самарян до церкви Петро хрестить Корнилія, першого християнина з поган Навернення Савла з міста Таре Павло засновує церкви в Малій Азії та Греції Павла схоплено та вислано до Риму По всій імперії починаються гоніння на церкви.	Петро Степан Пилип Корнилій Павло Варнава Сила Тимофій Тит

Автори Євангелій пропонують увазі вибрані події з життя Ісуса та Його висловлювання, при цьому кожний ґрунтує свій вибір цих подій та висловлювань на тому, які саме теми мають безпосереднє відношення до його аудиторії.

- Аудиторією Матвія були євреї.

- Лука звертався до неєвреїв, які дізнаються про Ісуса вперше.
- Марко, скоріше за все, писав теж до читачів-неєвреїв, можливо, до християн Риму.
- А Іван писав до тих, хто вже слідує за Ісусом, але чия віра в Нього має потребу вкоренитись ще глибше. При цьому більшу частину своєї Євангелії Іван присвячує дням безпосередньо перед та одразу після смерті Ісуса.

Народження Ісуса

В жодній з Євангелій не простежується все життя Ісуса від початку до кінця, - головну увагу вони приділяють Його суспільному служінню, що тривало біля трьох років до Його страти. Окрім цих трьох років, те, що знаємо про Нього, окреслене в Євангеліях від Матвія та від Луки. Обидві Євангелії розпочинаються з розповіді про незвичайні події, пов'язані з народженням Ісуса. Матвій дивиться на ці перші роки очима Йосипа, батька Ісуса, а Лука переповідає історію з точки зору Марії, Його матері.

Згідно з Євангелією від Луки, коли Марія з Йосипом були вже заручені, але ще не одружені, їй явився ангел, щоб розповісти про те,

що в неї народиться незвичайний син. Ангел сказав, що ця дитина буде зачата непорочно, а сама вона залишиться незайманою. Все це трапиться за посередництвом Божого Духа, який в Новому Заповіті зазвичай називається Святим Духом (Євангелія від Луки 1:26-35).

Коли Йосип дізнався, що Марія вагітна, він природньо подумав, що вона йому зрадила. Спочатку він вирішив відмовитися від своєї обітниці одружитися з нею, але Бог уві сні застеріг його не поводитися квапливо. Він сказав йому, що дитина в лоні Марії була зачата Святим Духом. Незважаючи на те, як важко було Йосипові повірити в це, він прийняв Божу звістку за істину та, замість того, щоб покинути Марію, негайно одружився з нею (Євангелія від Матвія 1:18-25).

Приблизно в той же час з'явився царський указ, що наказував усім євреям повернутися до своїх рідних міст для перепису населення. Для Йосипа та Марії це означало повернутися до Віфлеєму - міста, де колись жив Давид. Вагітність Марії вже добігала кінця, й під час перебування у Віфлеємі вона народила Ісуса. Лука розповідає, що в нічному небі з'явився ангел і повідав про Його народження пастухам у сусідніх полях: **«... я приніс вам добру звістку, яка дасть велику радість людям. Тому що сьогодні в місті Давидовім народився для вас Спаситель – Христос Господь»** (Євангелія від Луки 2:10-11).

Ці слова висвітлюють три головні призначення, які виповнить новонароджене немовля:

- Він має стати Спасителем;
- Він має бути визнаним як Христос;
- Він має бути вшанованим як Господь.

Для пастухів ці Його імена мали особливе значення:

- спасителем вони називали того, хто рятує інших від величезної небезпеки;
- інше ім'я, Христос, значить те ж саме, що і Месія. Ангели ствердили, що давно обітований Месія з'явився;
- далі вони додали, що Месія є Господь. Так називали правителів, але в I столітті цим же словом іменували Бога.

Ангели навчили пастухів, як знайти немовля, і ті поспішили до міста. Побачивши дитину, вони вийшли схвильовані та розповсюдили новину про те, чому були свідками. Інші люди також прийшли до Віфлеєму, щоби знайти це немовля. Серед них було кілька волхвів (мудреців) зі східного берегу Євфрату. Вони побачили знамення в нічному небі та

витлумачили його як звістку про те, що народилась незвичайна дитина, яка має стати царем юдейського народу.

В пошуках цієї дитини вони вирушили спочатку до Єрусалиму, до палацу Ірода Великого. Ірод був людиною з надзвичайними підозрами та постійними побоюваннями змов, спрямованих на те, щоби скинути його з престолу та звести до влади його супротивника. По розмові з мудрецами він дійшов висновку, що знамення, яке вони бачили, вказувало на народження Месії. Знаючи від своїх радників, що Месія з'явиться з Віфлеєму, Ірод наказує мудрецам піти туди та, коли знайдуть немовля, одразу ж повідомити його про це (Євангелія від Матвія 2:1-8).

Мудрецам дійсно вдалося знайти Ісуса, але вони надали перевагу не скоритися Іродові та непомітно залишили країну, нічого йому не повідомляючи. Розлючений Ірод наказав убити у Віфлеємі усіх дітей чоловічої статі, що були молодші за два роки. Йосип, попереджений уві сні про те, що задумав Ірод, втікає разом із своєю родиною до Єгипту якраз перед тим, як почалося винищення немовлят. Там вони залишались до самої смерті Ірода, що сталась незабаром по тому. Потім Йосип разом з Марією та Ісусом повертаються до Галілеї, до невеличкого міста Назарет, розташованого приблизно за сто кілометрів від Єрусалиму. В Назареті Ісус виріс та досяг зрілості. Він працював підмайстром у Йосипа, який був теслею.

Іван Хреститель

Окрім оповідей про події навколо народження Ісуса, в Євангеліях мало розповідається про його ранні роки. Вони підхоплюють історію його життя по виповненню Ісусові тридцяти років. Приблизно в той самий час Іван, що був Ісусові родичем, здобув слави в Юдеї тим, що проповідував з пристрасстю пророка (це не той Іван, що написав Євангелію). Іван жив у пустелі, що розтягнулася вздовж нижньої частини річки Йордан, і сотні людей приходили послухати його. Як і пророки, він переконував людей змінити своє життя та підкоритися нормам, які запровадив Бог.

В Новому Заповіті така зміна життя називається покаяттям або сповіддю. Пророки також закликали тих, хто їх слухав, покаятися, але Іван переконував людей не тільки покаятися, але й зробити наступний крок, який раніше не був запропонований жодним із пророків. Іван наказував своїм слухачам хреститися. Хрещення – це ритуальне омовіння, під час якого Іван повністю занурював людей до води, а потім підводив їх звідти.

Він казав, що це дійство мало очистити їх від гріхів. Висловлюючись його мовою, це було «хрещення покаяття для прощення гріхів» (Євангелія від Луки 3:3). Хрещення було настільки важливою частиною його служіння, що він залишився в історії під іменем Іван Хреститель.

Іван виголосив, що Бог надіслав його охрестити Ізраїль, щоби підготувати його до того, що вже незабаром з'явиться велична Особистість (Євангелія від Івана 1:26-27). Іван ніколи не уточнював, хто це буде, тому що й сам не знав цього (Євангелія від Іоана 1:30-33). Але все змінилось, коли одного разу до Івана підійшов Ісус та попросив похрестити його. Коли Іван виконував це прохання, він побачив знамення, якого Бог одного разу звелів йому чекати: коли Ісус вийшов із води, на нього зійшов Божий Дух, й Іван побачив це сходження Духа своїми очима. При цьому Іван почув голос з неба: «Ти Син Мій улюблений, Ти втіха Моя» (Євангелія від Марка 1:9-11; Євангелія від Луки 3:21-22).

Спокуси в пустелі

З цього моменту Іван спрямовує своїх послідовників до Ісуса, хоча Він ще не був готовий розпочати суспільне служіння. Перш за все Ісусу було необхідно зміцнити свій розум та дух для тих справ, які йому належало здійснити. З цією метою Він пішов далеко в пустелю, щоб там сорок днів поститися та молитися. Піст був розповсюдженим релігійним звичаєм в І віці, хоча лише деякі постили протягом сорока днів. Під час посту не приймали ніякої їжі, щоб можна було присвятити себе молитві та роздумам. Ті, хто часто дотримувався цього, виявляв, що піст робить їх розум яснішим та більш зосередженим.